

УДК 347.094.7

Є. Гащин, О. Дуда

(Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя)

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ПРАЦІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА

Вихідними положеннями, принципами нової концепції промислового виробництва мають стати: по-перше, визнання абсолютної цінності всіх природних об'єктів; по-друге, недопустимість будь-якого техногенного втручання у життя природних об'єктів; по-третє, оцінка вилучення твердих, рідких і газоподібних тіл із земельних надр за тими наслідками, які виникають при надзвичайних ситуаціях. Побудована на цих принципах структура промислового виробництва, яка може бути реалізована і оптимізована на основі економічних критеріїв, дозволить скасувати суперечності між необхідними темпами розвитку технічного прогресу та його руйнівним впливом на природу. На наш погляд, увагу дослідників треба зосередити на таких напрямках:

- оцінка ефективності галузей промисловості з точки зору якості життя включаючи позиції, прийняті міжнародними організаціями при ООН;
- розробка керованої структури виробництва і співвідношення різномасштабних підприємств в одній галузі, комплексних і автономних, вузько і широко спеціалізованих виробництв, темпів оновлення ОВФ, а також тих, хто активно працює, і людей пенсійного віку;
- пошук засобів підтримки нових структур самоорганізації виробництва для забезпечення його мобільності та здатності до перебудови як окремих галузей, так і економіки в цілому з урахуванням техногенного впливу на сферу життєдіяльності населення.

Перед Україною постає завдання—формувати нові економічні умови так, щоб вони не знизили існуючої ефективності територіальної структури господарства. Позиція, згідно з якою економіку можна вивести з кризи без урахування вимог екології, на практиці призведе до згубної економічної та технічної політики, бо прирече Україну на подальше порушення оптимальної взаємодії економіки з природою і соціальним середовищем. Тому за усіх труднощів перехідного періоду необхідною є підтримка стратегічних наукових програм, пов'язаних з створенням енерго- і ресурсозберігаючих технологій. Йдеться не про заборону тієї чи іншої технології, а про її організацію. Вже є тенденція до переходу на безвідхідні технології. Але обов'язок держави полягає в організації надійного, вірогідного і оперативного екологічного контролю.

У технології виробництва виділяються три напрями розвитку: базові технології виготовлення або конкретні засоби впливу на об'єкт праці відповідними знаряддями виробництва; технічна реалізація економічно ефективних умов виробництва або застосування устаткування, яке обслуговує базові технології; організація умов, які забезпечують стійкість функціонування виробництва та його промислової безпеки. Третій напрям — це різні види контролю за ходом виробничого процесу: діагностика машин та устаткування, вимірювальний контроль.